

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ГОНЧАРСЬКИЙ Іван Львович

УДК 351:316.332

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ПРОЦЕСАМИ**

Спеціальність 25.00.02 – механізми державного управління

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління

Черкаси 2025

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному університеті цивільного захисту України.

Науковий керівник

доктор економічних наук, професор
ГРАНОВСЬКА Вікторія Григорівна
Херсонський державний аграрно-економічний
університет, перший проректор, проректор з
науково-педагогічної роботи

Офіційні опоненти:

доктор наук з державного управління, професор
ГОРНИК Володимир Гнатович
Навчально-науковий інститут управління,
економіки та природокористування
Таврійського Національного університету імені
В.І. Вернадського, директор інституту

доктор наук з державного управління, доцент
ПРИЛІПКО Сергій Михайлович
Національний університет біоресурсів і
природокористування України, в.о. завідувача
кафедри публічного управління, менеджменту
інноваційної діяльності та дорадництва

Захист відбудеться «04» липня 2025 р. об 14.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.707.03 Національного університету цивільного захисту України за адресою: 18000, м. Черкаси, вул. Онопрієнко, 8, конференц-зала (1-й поверх).

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного університету цивільного захисту України за адресою: 18000, м. Черкаси, вул. Онопрієнко, 8,

Автореферат розісланий «04» червня 2025 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Сергій ТАРАСОВ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Трансформаційні процеси в економіці України та зміни в соціально-економічних умовах стали визначними факторами становлення нових економічних відносин і формування інституційного середовища в країні. Початок XXI століття став періодом активної інформатизації і цифровізації у світі, періодом становлення інформаційного суспільства. Незважаючи на певний прорив, в Україні останніми роками спостерігається серйозне відставання за цими напрямками. В першу чергу це стосується інноваційного розвитку економіки, як в масштабі усієї країни, так і в окремих макрорегіонах. Цей факт актуалізує проблему публічного управління соціально-економічними макросистемами в умовах становлення інформаційного суспільства в державі.

Глобалізація і загальні макроекономічні умови трансформують систему публічного управління, яка в Україні до кінця не сформована, тобто існує необхідність детального вивчення процесів її розвитку, національних особливостей організації.

На сьогодні настає момент нового розставлення акцентів і зосередження уваги влади на проблемах цифровізації економіки, переходу до економіки знань з метою інтенсифікації економічного зростання і забезпечення реалізації збалансованої соціально-економічної політики, орієнтованої на підвищення рівня і поліпшення якості життя населення. По суті, вибудовування нової моделі економічного зростання стає стратегічно важливим вибором для України.

Грунтуючись на процесах становлення і розвитку інноваційної економіки в розвинених країнах, можна зробити висновок, що інноваційний розвиток країни можливий тільки при реалізації комплексного підходу до формування державної політики у сфері освіти і науки, а також при забезпеченні ефективної взаємодії держави і приватного бізнесу. Подібний підхід має на увазі об'єднання зусиль інститутів влади, наукових і освітніх організацій, суб'єктів підприємницької діяльності в цілях формування кадрового потенціалу, підготовки і перепідготовки висококваліфікованих кадрів, організації і забезпечення проведення наукових досліджень.

Світовий досвід показує, що однією з ключових умов ефективності соціально-економічних процесів є результативне публічне управління, яке можливе за наявності добре розробленої системи партнерської взаємодії і взаємної відповідальності інститутів влади і суспільства, що функціонує на основі дотримання законодавчо регламентованих основ партисипації. В умовах інформаційного суспільства, що диктують потребу в забезпеченні відкритості і доступності діяльності інститутів влади для інститутів суспільства, публічне управління потребує серйозної реконструкції, а механізм цього управління набуває якостей партисипативного. Вищесказаним обумовлена актуальність дисертаційного дослідження.

Науково-теоретичне підґрунтя дисертаційного дослідження становлять праці відомих зарубіжних вчених: Альберта М., Акоффа Р., Беккер Г.,

Вурворда Д., Грейсона Дж., Друкера П., Дорнбуша Р., Карлоффа Б., Канемана Д., Котлера Ф., Махлупа Ф., Маслоу А., Мескона М., Мейо Е., Минсера Дж., Оучи У., Портера М., Саймона Г., Сміта В., Тейлора Ф., Фалмера Р., Форда Г., Фішера С., Хедоурі Ф., Якокка Л. та інших.

Важливі аспекти теорії управління досліджували у своїх працях такі українські вчені, як: Бакуменко В.Д., Баюра Д.О., Безверхнюк Т.М., Воротін В.Є., Горник В.Г., Грицишин Д.О., Дацій Н.В., Драган І.О., Домбровська С.М., Єманов В.В., Єщенко П.С., Коваль О.М., Козаченко Г.В., Коробка І.М., Копанчук В.О., Помаза-Пономаренко А.Л., Сергієнко Л.В., Супрунова І.В., Мордвінов О. Г., Малий І.Й., Ніколенко Ю.В., Торічний В.О., Панченко Є.Г., Пухкал О.Г., Приліпко С.М., Чечель О.М., Чухно А.А., Шведун В.О., Щепанський Є.В., Ястремський І.С. та інші.

Проте, аналіз досліджень, присвячених проблемі публічного управління соціально-економічними макросистемами в сучасній Україні в умовах глобалізації та воєнного стану, та необхідності переходу до інформаційного суспільства, заснованого на економіці знань, дає можливість зробити висновок про недостатню опрацьованість низки її істотних запитань, що у тому числі стосуються впливу когнітивної науки на розвиток і забезпечення стабільного росту економіки в результаті публічного управління.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи «Розробка наукових основ державного управління у сфері безпеки ринку соціально-економічних послуг України з точки зору цивільного захисту» (державний реєстраційний номер 0112U002587), що розробляється навчально-науково-виробничим центром Національного університету цивільного захисту України. Конкретно дисертантом проаналізовано заходи удосконалення публічного управління соціально-економічними процесами.

Мета і завдання роботи. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій, щодо удосконалення публічного управління соціально-економічними процесами.

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- систематизувати значення публічного управління в соціально-економічних процесах держави;
- визначити вплив глобальних інституціональних змін на процеси формування публічного управління соціально-економічних макросистем
- оцінити інституціональні умови збалансованого публічного управління соціально-економічними макросистемами;
- проаналізувати методичні особливості управління збалансованістю функціонування механізмів соціально-економічних макросистем;
- окреслити напрями підвищення ефективності механізму публічного управління соціально-економічними процесами
- обґрунтувати організаційний механізм публічного управління соціально-економічними системами.

Об'єкт дослідження – публічне управління в державі.

Предмет дослідження – публічне управління соціально-економічними процесами.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертації склали такі загальнонаукові та спеціальні методи пізнання:

– вибірки, аналізу й узагальнення – під час розгляду закордонного та вітчизняного досвіду публічного управління соціально-економічними процесами в умовах сучасних викликів;

– абстрагування та дедуктивний метод – для визначення методологічних підходів до характеристики сучасних викликів і критеріїв соціально-економічних процесів в державі, а також їхніх складових;

– метод структурного моделювання – для обґрунтування методології побудови механізмів публічного управління соціально-економічними процесами в Україні;

– системний підхід – для характеристики стану наукової розробки публічного управління у сфері соціально-економічної сфери держави та виокремлення перспективних напрямів її розвитку в Україні;

– векторний аналіз – для визначення пріоритетів підвищення ефективності державної політики щодо забезпечення соціально-економічної сфери України;

– статистичний аналіз – для оцінки ретроспективної динаміки зміни показників соціально-економічної сфери в Україні;

– економіко-математичного моделювання – для прогнозування майбутнього стану державного забезпечення соціально-економічних процесів в Україні та передбачення стратегічних векторів соціально-економічного розвитку.

Дисертаційне дослідження спирається на аналіз зарубіжних і вітчизняних наукових джерел, у тому числі інтернет-ресурсів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій з удосконалення публічного управління соціально-економічними процесами.

Найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що:

вперше:

обґрунтовано комплекс напрямів з вдосконалення системи публічного управління соціально-економічними процесами, що полягає в розробці заходів попередження і згладжування впливу змін національних макроекономічних параметрів на процеси інноваційного розвитку соціально-економічних макросистем; заходів стабілізації і структурного реформування економіки в цілях забезпечення виконання соціальних зобов'язань держави перед населенням; заходів підвищення і розвитку промислового потенціалу, збільшення людського капіталу на базі накопичення нових знань, формування інноваційно-технологічного заділу для нових розробок і виробництв, збереження екосистем і примноження природних ресурсів для майбутніх поколінь; заходів

залучення фінансування за рахунок державних джерел, ресурсів фінансових інститутів, а також альтернативних інвестиційних джерел; заходів з усунення бюрократичних і скороченню адміністративних бар'єрів;

удосконалено:

механізм публічного управління розвитком соціально-економічних макросистем, що полягає в послідовній реалізації функцій планування, прогнозування, організації і контролю діяльності усіх об'єктів управління (територій і регіонів, що входять до складу соціально-економічної макросистеми) в національних інтересах, який включає: постановку цілей і завдань політики управління функціонуванням і розвитком соціально-економічних макросистем; розробку критеріїв і цільових показників управління функціонуванням і розвитком соціально-економічних макросистем (кількісні і якісні значення цілей і завдань); виявлення чинників управління функціонуванням і розвитком соціально-економічних макросистем або драйверів соціально-економічного розвитку, а також умов, що впливають на цей процес; встановлення і налаштування методів і способів впливу на процеси функціонування і розвитку соціально-економічних макросистем; забезпечення ресурсами соціально-економічних макросистем для збалансованого функціонування і розвитку;

напрями державної політики в області публічного управління соціально-економічними макросистемами в умовах глобалізації і становлення інформаційного суспільства, основними з яких виступають: впровадження національної інноваційної системи на базі опорних інтегрованих науково-освітніх центрів, розробка заходів стимулювання і створення умов для інтенсифікації когнітивної діяльності людини і приросту інтелектуального капіталу; інфраструктурне опрацювання створення платформи розумної спеціалізації, що служить трансмісійним механізмом доведення генерованих ідей до конкретних технологічних рішень;

набуло подальшого розвитку:

методика формування ефективної системи публічного управління соціально-економічними макросистемами з чотирьох ключових напрямів діяльності: в економічному аспекті – управління ресурсним потенціалом макросистеми зміщується з точкового принципу управління на системний, коли розподілюване фінансування торкається не окремих сфер діяльності макросистеми, а її господарсько-виробничого комплексу в цілому; у соціальному аспекті – управління кадровим потенціалом і трудовими ресурсами макросистеми повинно виходити із стимулювання їх когнітивної діяльності і залучення до процесів продукування інновацій, здатних дати поштовх розвитку господарсько-виробничого комплексу макросистеми; у інноваційному аспекті – управління полягає у формуванні умов і способів трансформації згенерованих інновацій в конкретні технології і технічні рішення з метою впровадження в господарсько-виробничий комплекс макросистеми; у екологічному аспекті – управління полягає в подоланні протиріччя між економічним зростанням і зниженням міри навантаження на природне довкілля;

поняття публічного управління соціально-економічними макросистемами як системної, багаторівневої категорії, цілісної і локалізованої в економічному просторі сукупності взаємозв'язаних і взаємодіючих державних і муніципальних інститутів управління, здатних до гнучкості і реактивного перенастроювання при збереженні стабільних принципів взаємодії, що реалізують механізм управління, побудований на принципі зворотного зв'язку з об'єктами управління, сприяючий, зрештою, підвищенню ефективності функціонування макросистем і підвищенню міри публічності управління ними.

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад публічного управління соціально-економічними процесами.

Теоретичні напрацювання та практичні рекомендації використовуються в роботі Скадовської районної військової адміністрації Херсонської області (довідка про впровадження №01-34/1239 від 25.04.2025).

Рекомендації автора дисертаційного дослідження впроваджено в роботі Херсонської обласної ради (довідка про впровадження №01-36/700/378/3/11 від 05.05.2025).

Особистий внесок здобувача. Теоретичні обґрунтування, практичні рекомендації, висновки, пропозиції та рекомендації, у тому числі й ті, що характеризують наукову новизну, мету й завдання, методичні підходи до їх вирішення, теоретичну цінність роботи та практичне значення одержаних результатів, отримані здобувачем особисто в ході дослідження.

Апробація результатів дисертації. Основні положення й результати дисертації доповідались і обговорювались на конференціях, конгресах і семінарах, зокрема: III Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації», (м. Черкаси, 2025), Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Публічне управління у сфері цивільного захисту: освіта, наука, практика» (м. Черкаси, 2025). IV Міжнародній науково-практичній конференції «Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи». (м. Хмельницький, 2025). Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток компетентності в публічному секторі: європейські стандарти та перспективи». (Івано-Франківськ, 2025).

Публікації. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 9 наукових працях, у тому числі – 5 статтях в наукових фахових виданнях, із них 1 стаття – в зарубіжному виданні, 4 – тез конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3, 45 др.арк.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації 207 сторінки. Обсяг основного тексту становить 169 сторінок. Список використаних джерел включає 318 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** наведено загальну характеристику дисертаційного дослідження, обґрунтовано актуальність теми, показано її зв'язок із тематикою наукових досліджень Національного університету цивільного захисту України, окреслено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, виділено наукову новизну, практичне значення одержаних результатів та інформацію щодо їх апробації.

У **першому розділі** - *Теоретичні підходи до публічного управління соціально-економічними процесами* – охарактеризовано генезис і еволюцію соціально-економічних процесів, та стан публічного управління соціально-економічними процесами, визначено формування і типологія механізму публічного управління соціально-економічними системами.

На підставі аналізу фундаментальних теорій, наукових концепцій і праць сучасних учених розкритий зміст публічного управління соціально-економічними процесами з позицій суб'єкт-об'єктного підходу, у рамках якого інститути влади і суспільства виступають в ролі суб'єкта публічного управління, що впливають на об'єкт соціально-економічних процесів за допомогою вибору, обґрунтування, узгодження цілей, завдань, технологій, інструментів розробки програм соціально-економічного розвитку, створення умов для їхньої реалізації з урахуванням взаємних інтересів і вимог транспарентності спільної діяльності на державний, регіональний, муніципальний рівень публічний управління.

Обґрунтована роль і значення публічного управління в рішенні проблем соціально-економічних процесів, визначуваних як сукупності взаємозв'язаних соціально-економічних стосунків інститутів влади і суспільства з приводу створення, розподілу і використання матеріальних і духовних благ, що забезпечують підвищення якості життя інститутів суспільства. Визначено, що зміна стану і якості соціально-економічних процесів обумовлена розширенням застосування інформаційних технологій і подальшим переходом до нових форм організації економіки і виробництва, що обумовлює наявність потреби в зміцненні партисипативних стосунків в системі публічного управління.

Історіографічний аналіз вітчизняного досвіду залучення населення до участі в публічному управлінні показав, що партисипація є його необхідним елементом на усіх рівнях (державному, регіональному, муніципальному), що дозволило діагностувати механізм публічного управління соціально-економічними процесами як партисипативний і виділити з урахуванням умов інформаційного суспільства дві його функціональні зони:

- 1) інститути влади;
- 2) інститути суспільства.

Дано визначення механізму публічного управління соціально-економічними процесами як сукупності методів і інструментів реалізації програм соціально-економічного розвитку, розроблена типологія цього механізму з виділенням нормативного, ресурсного, позитивного, адаптивного за ознаками видів стосунків, видів зв'язку, переважаючі функції, переважаючі технології, масштаб реалізації, тип ефекту.

Виявлені ознаки механізму публічного управління соціально-

економічними процесами:

загальні (демократизація, зворотний зв'язок, нормативна регламентація, співпраця, узгодженість, співучасть в розподілі ресурсів);

особливі (прямий і зворотний зв'язок, пряма участь в розподілі ресурсів, інтерактивна взаємодія, відкритість, прозорість, доступність, інформатизація);

одиничні (спеціалізація, територіальне закріплення, адаптація до території).

Визначано, що арсенал дослідницьких засобів і інструментів теорії публічного управління включає усе різноманіття основних принципів наукового дослідження, що дозволяють описувати різні сторони управлінської діяльності. Важливу роль в методології науки публічного управління грає системний підхід. Згідно загальної теорії систем, кожен об'єкт в процесі його дослідження повинен розглядатися як велика і складна система і, одночасно, як елемент загальнішої системи. Системний підхід є напрямом методології дослідження, в основі якого лежить розгляд об'єкту як цілісної безлічі елементів в сукупності стосунків і зв'язків між ними, тобто розгляд об'єкту як системи.

Для публічного управління системне представлення його механізму (у спрощеному варіанті - у вигляді компонентів і їх взаємозв'язків) має принципове теоретичне і методологічне значення. Застосування системного підходу до механізму, що функціонує в публічному управлінні, обумовлене необхідністю отримати повне і цілісне уявлення про нього.

Розгляд механізму публічного управління соціально-економічними процесами крізь призму системного підходу включає обов'язковість вивчення наступних аспектів :

системно-елементного, або системно-комплексного, полягаючого у виявленні елементів, що становлять цю систему;

системно-структурного, полягаючого в з'ясуванні внутрішніх зв'язків і залежностей між елементами цієї системи що дозволяє отримати уявлення про внутрішню організацію (будову) досліджуваної системи;

системно-інтеграційного, полягаючого у визначенні сукупності якісних характеристик системи, що забезпечують її цілісність і особливість;

системно-цільового наукового визначення цілей і підцілей системи, їх взаємної ув'язки, що означає необхідність, між собою;

системно-функціонального, припускаючого виявлення функцій, для виконання яких створена і існує відповідна система.

Побудова оптимального механізму публічного управління соціо-економічними процесами в Україні необхідно здійснювати з урахуванням акумуляції, селективного відбору і трансплантації позитивного досвіду побудови і функціонування подібної системи. Паратисипація в публічному управлінні має істотне значення для вирішення актуальних суспільно-значимих проблем. Партнерська взаємодія і взаємна відповідальність інститутів влади і суспільства є однією з ключових умов ефективного розвитку територій. Тому тими інститутами влади, які досі не приділяли належної уваги питанням зворотного зв'язку з інститутами суспільства, підхід до ролі партисипації в публічному

управлінні має бути змінений на активний, припускаючи її розвиток.

У другому розділі - *Аналіз публічного управління соціально-економічними процесами*- систематизовано інструменти впливи глобальних інституціональних змін на процеси формування публічного управління соціально-економічних макросистем, надано оцінку інституціональних умов збалансованого публічного управління соціально-економічних макросистем, обґрунтовано методичні особливості управління збалансованістю функціонування механізмів соціально-економічних макросистем.

Трансформації соціально-економічних систем в умовах нестабільності в економіці і істотній залежності макроекономічних процесів в Україні від кон'юнктури на глобальних сировинних ринках зумовлює необхідність формування альтернативної платформи економічного розвитку країни і використання накопиченого потенціалу для реалізації ефективного переходу на інноваційний шлях розвитку. Рішення цієї задачі припускає реалізацію збалансованої економічної політики, що дозволить забезпечити позитивну поступальну динаміку економіки, а також зниження рівня диференціації в рівні розвитку соціально-економічних систем, що дасть змогу здійснити ефективний перехід національної економіки на інноваційний шлях розвитку за допомогою використання сильних сторін і потенційних можливостей соціально-економічних систем. Таким чином, розвиток національної економіки, в першу чергу, має бути забезпечений на рівні окремих соціально-економічних систем, що дозволить забезпечити перехід України на інноваційний шлях розвитку.

Проведений аналіз показав, що питання моделювання взаємовідносин між інститутами влади і інститутами суспільства є предметом вивчення багатьох дослідників в різних галузях знань. Так, у рамках соціологічних досліджень описуються чотири моделі взаємозв'язаної діяльності громадських об'єднань і інститутів влади : з'єднання, співіснування, сприяння, співпраця. Дослідники виділяють три моделі зв'язків подібного взаємовідношення:

- модель одностороннього несиметричного зв'язку,
- модель двостороннього несиметричного зв'язку,
- модель двостороннього симетричного зв'язку.

В публічному управлінні, як області наукових досліджень, формування моделей інтеракцій інститутів влади з інститутами суспільства здійснюється в ракурсі механізму системи публічного управління соціально-економічними процесами, що функціонує як партисипативний, тобто в загальному сенсі через залучення інститутів суспільства до участі в публічному управлінні державного, регіонального, муніципального рівнів.

Модель механізму публічного управління в умовах інформаційного суспільства мінлива і різноманітна, але за усіх умов з їхнім змістом включає:

- актора - ініціатора взаємодії;
- актора, що вступив у взаємодію;
- форми партисипативних стосунків із взаємодіючими акторами;
- результат залучення інститутів суспільства до участі в публічному управлінні, зважаючи на міру їх участі.

В організації процесу взаємодії для ухвалення управлінських рішень акторами механізму відповідно до їхніх актуальних завдань можуть бути як інститути влади, так і інститути суспільства. У завдання інституту влади як актора механізму публічного управління соціально-економічними процесами, входять:

надання повної, актуальної інформації про свою діяльність, рівного і вільного доступу до неї для усіх інститутів суспільства;

вивчення громадської думки;

демонстрація фактів впливу громадської думки на проекти законів і постанов;

збір інформації (через зворотний зв'язок) про функціонування механізму публічного управління соціально-економічними процесами, про особливості контролю інститутів суспільства над інститутами влади за ключовими показниками їхньої діяльності;

створення тісного взаємозв'язку з іншими інститутами влади з метою обміну досвідом і розробкою передових методів управління.

Інститути суспільства, як актор механізму публічного управління соціально-економічними процесами, мають наступні завдання:

здійснення активного вкладу у функціонування держави;

розробка зауважень і пропозицій з ініціатив у законопроектах, висунення власних законодавчих ініціатив на загальну дискусію;

скарги на неналежну роботу державних установ;

ведення блогів, мікроблогів, участь в опитуваннях;

забезпечення зворотного зв'язку (у тому числі через Інтернет-платформи).

Функціонування механізму публічного управління соціально-економічними процесами припускає наявність рівноправної можливості ініціації інтеракції (з урахуванням відмінності можливих форм взаємодії) як інститутів влади, так і населенням і отримання зворотного зв'язку. Для забезпечення релевантного функціонування механізму найважливішими умовами є:

- з боку інститутів влади - забезпечення постійної інформаційної відкритості і прозорості діяльності інститутів влади, розширення гласності і доступності державної інформації;

- з боку інститутів суспільства - активізація громадянської позиції, обдумане задоволення потреби впливу на процес підготовки і ухвалення державно-управлінських рішень.

Інформація про результативність механізму публічного управління соціально-економічними процесами, а також про якість життя інститутів суспільства може бути отримана інститутами влади при здійсненні моніторингу задоволеності інститутів суспільства рівнем споживання матеріальних благ, індивідуальними умовами життя, станом справ в державі.

У випадку якщо спостерігається низька результативність використання механізму публічного управління соціально-економічними процесами, якому відповідає неприпустима (низька) якість життя інститутів суспільства,

приймається рішення про зміну підходу органів влади до партисипації публічного управління (переході від пасивного через пасивноактивний до активного підходу) і типу механізму публічного управління.

Інформація про результативність механізму публічного управління соціально-економічними процесами, а також про якість життя інститутів суспільства може бути отримана інститутами влади при здійсненні моніторингу задоволеності інститутів суспільства рівнем споживання матеріальних благ, індивідуальними умовами життя, станом справ в державі.

У випадку якщо спостерігається низька результативність використання механізму публічного управління соціально-економічними процесами, якій відповідає неприпустима (низька) якість життя інститутів суспільства, приймається рішення про зміну підходу органів влади до партисипації публічного управління (переході від пасивного через пасивноактивний до активного підходу) і типу механізму публічного управління.

Таким чином, якщо загальні або специфічні принципи порушуються, то і ефективність, а іноді і необхідність застосування партисипації у взаємодії інститутів влади з інститутами суспільства втрачається. Загальні принципи, головний з яких - принцип транспарентності інформації, є обов'язковою основою розвитку механізму публічного управління з урахуванням ролі і значення партисипації. Специфічні принципи (демонстрації результативності партисипативних взаємодій, динамізму партисипації, стимулювання партисипативного взаємодії та інше) - це особлива форма прояву загальних принципів, вони сприяють подальшому розвитку партисипативного процесу. Ділення принципів розвитку механізму публічного управління соціально-економічними процесами на загальні і специфічні з урахуванням зростаючої ролі партисипації дозволяє повніше врахувати її особливості в публічному управлінні і точніше оцінити результативність її впровадження.

Дослідження зарубіжного і вітчизняного досвіду, динаміки і результативності соціально-економічних процесів (на прикладі США, Бразилії, Великобританії, ЮАР, Мексики та ін.) показало розширення масштабу транспарентності інститутів влади, активізацію їх взаємодії з інститутами суспільства за допомогою електронних сервісів, он-лайн консультацій, голосувань, петицій, застосування технології краудсорсинга, дієвість законів про інформаційну відкритість інститутів влади і функціонування «відкриті уряди».

У третьому розділі - *Удосконалення публічного управління соціально-економічними процесами* – окреслено напрями підвищення ефективності механізму публічного управління соціально-економічними процесами, та в процесі дослідження удосконалено напрями формування організаційного механізму публічного управління соціально-економічними системами, визначено методичні основи формування інноваційних шляхів розвитку публічного управління соціально-економічними процесами.

Як показав проведений аналіз, механізм публічного управління чинить позитивний вплив на стан соціально-економічного розвитку. Так, завдяки

зниженню надмірного публічного регулювання здійснюється дебіюрократизація економіки і створюється сприятливий інвестиційний і підприємницький клімат шляхом проведення ряду інституціональних перетворень (в т.ч. усунення існуючих і можливих в майбутньому адміністративних бар'єрів для підприємців), створення прозорих і стабільних правил здійснення економічної діяльності, стимулюючих розвиток підприємницької ініціативи, зміцнюючих довіру громадян і підприємців до органів влади.

Сформульовані принципи розвитку механізму публічного управління соціально-економічними процесами в умовах інформаційного суспільства з урахуванням зростання ролі і значення партисипації. Обґрунтовано, що загальні принципи (принцип транспарентності інформації, забезпечення стійкого зворотного зв'язку інститутів влади з інститутами суспільства, партнерства, інтерактивності взаємозв'язку, системності обліку інтересів різних інститутів суспільства та ін.) діють відповідно до затверджених нормативно-правових актів. Для забезпечення подальшого розвитку партисипативного механізму публічного управління вони мають бути доповнені специфічними принципами (демонстрації результативності партисипативних взаємодій, динамізму партисипації, стимулювання партисипативної взаємодії та ін.).

Доведено, що моделі партисипативного механізму публічного управління з урахуванням його типології (нормативний, ресурсний, позитивний, адаптивний) не є альтернативними (взаємовиключними) і припускають, що реалізація моделі кожного подальшого типу партисипативного механізму (ресурсного, позитивного і адаптивного) включає елементи моделі кожного попереднього типу, розвиваючи їх і приводячи у відповідність з існуючими умовами. При цьому реалізація моделі адаптивного типу партисипативного механізму публічного управління є ситуаційним вибором характеру взаємодії інститутів публічної влади з інститутами суспільства.

Запропоновано визначати розвиток механізму публічного управління соціально-економічними процесами, як спрямований, закономірну зміну зв'язків і стосунків між інститутами влади і суспільства, в ході яких відбувається якісна модифікація технологій ухвалення рішень, реалізації заходів і дій інститутів влади, що відповідають за розробку і реалізацію соціально-економічної політики і інститутів суспільства, та беруть участь в її підготовці, узгодженні і реалізації. З цих позицій розроблені: модель розвитку механізму в умовах інформаційного суспільства (на підставі теорій Д. Белла, М. Кастельса, П. Хіманена, Й. Масуди, М. Пората, Е. Тоффлера), що базується на представленні життєвого циклу еволюції суспільства і що відповідає кожній стадії типу механізму, алгоритм переходу від одного типу до іншого (Рис.1).

Виділені основні шляхи підвищення ефективності механізму публічного управління соціально-економічними процесами в умовах інформаційного суспільства:

підвищення відкритості і наближення діяльності муніципальних органів публічного управління до інститутів суспільства;

розширення практики реалізації громадських слухань, що дозволяють оповіщати інститути суспільства про найважливіші рішення, що приймаються інститутами публічної влади;

активізація використання таких форм громадського контролю, як заслуховування звітів посадовців, особисті зустрічі представників місцевої влади і суспільства та інше. Реалізація цих шляхів забезпечить створення умов для формування багаторівневих партисипативних взаємодій на основі єдності інтересів, взаємної довіри, відкритості і зацікавленості в поліпшенні держави.

Рис.1 Модель розвитку механізму публічного управління соціально-економічними процесами в умовах інформаційного суспільства

Ефективність функціонування механізму публічного управління соціально-економічними процесами тим вище, чим більше вкладення інститутів влади і суспільства в нарощування потенціалу взаємодії для пошуку і реалізації якісних способів організації публічного управління. Повертаючись до оцінки соціальної ефективності механізму публічного управління, ми пропонуємо розглядати її через призму трьох показників: «рівень сприйняття публічного

управління», «рівень партисипації», «ефект перекривання інтересів».

В оцінці критеріїв за кожним показником можуть бути використані розрахункові методи (техніко-економічного, фінансового аналізу), методи спостережень, опитувань, анкетування, експертних оцінок.

Впровадження будь-якого нового типу механізму публічного управління соціально-економічними процесами повинно супроводжуватися підвищенням його ефективності. Показник «рівень сприйняття публічного управління» не є виключенням. Його оцінка стосовно публічного управління спрямована на визначення структурної динаміки в системі публічного управління з метою підвищення ефективності.

Ефективність механізму публічного управління соціально-економічними процесами залежить від вибраного інститутом влади підходу до партисипації публічного управління, тобто від характеру їх відношення до залучення інститутів суспільства до участі в публічному управлінні і діяльності зі створення (не створення) для цього усіх необхідних і достатніх умов.

У рамках напряму розвитку механізму публічного управління соціально-економічними процесами через розширення масштабу партисипації з інститутами суспільства у формі бізнес-структур в числі основних невирішених проблем необхідно відмітити наступне: діючий механізм в частині залучення бізнес-співтовариства до участі в публічному управлінні є неефективним, оскільки не забезпечує підвищення його причетності і соціальної включеності в рішення проблем співтовариства. Розгляд бізнес-структур тільки в якості активного спонсора громадських ініціатив і соціальних програм, що проводяться місцевою владою в життя, призводить до неефективного використання бюджетних коштів, а також прямих зловживань. За цим напрямом розвитку механізму публічного управління соціально-економічними процесами пропонуються наступні заходи:

- активізація оцінки регулюючої дії проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення незалежного експертного аналізу можливих соціальних і економічних наслідків їхнього прийняття, орієнтації на соціальний і економічний ефект;

- проведення інститутами влади цілеспрямованої політики в стосунках з бізнесом, розрахованою на соціальний ефект, з метою збільшення міри громадської лояльності;

- створення умов для спільної розробки і прийняття відповідної законодавчої і правової бази (у тому числі з питань соціально-економічного розвитку регіону (міста)), спрямованої на зростання інвестиційної привабливості регіону (міста), збільшення об'єму інвестицій в соціальну сферу міста;

- забезпечення бізнес-структурам державних гарантій, що регулюють процеси взаємовідносин з інститутами влади при здійсненні підприємницької діяльності (страхування бізнесу від прийняття посадовцями неправомірних рішень, застосування різних форм тиску на бізнес з метою забезпечення відповідності рішень, що приймаються, нормам існуючого законодавства і

створення реальних механізмів захисту прав підприємців), сприяння розвитку соціального партнерства;

– усунення адміністративних бар'єрів в розвитку підприємництва, зниження корупції за рахунок вдосконалення адміністративної регламентації процесів надання державних і муніципальних послуг, пов'язаних із здійсненням і розвитком підприємницької діяльності.

Таким чином, запропонована нами схема перекладу механізму публічного управління соціально-економічними процесами в якісно новий стан при переході від пасивного до активного підходу інститутів влади до партисипації формалізована у вигляді взаємопов'язаного досягнення цільових орієнтирів позитивної зміни категорій результативності механізму публічного управління і якості життя інститутів суспільства внаслідок підвищення рівня партисипації. Ця схема дозволяє здійснювати регулювання рівня взаємодії влади і інститутів суспільства через моніторинг отриманих результатів і підвищувати результативність механізму з найменшою до повної (з відповідним підвищенням якості життя інститутів суспільства регіону з неприпустимого до бажаного). Реалізація запропонованих заходів з розвитку механізму публічного управління соціально-економічними процесами шляхом збільшення масштабу партисипації з інститутами суспільства в чотирьох даних формах забезпечить створення умов для формування багаторівневих партисипативних взаємодій на основі єдності інтересів, взаємної довіри, відкритості і зацікавленості в поліпшенні якості життя інститутів суспільства через впровадження технологій конструктивної взаємодії.

ВИСНОВКИ

У дослідженні запропоновано розв'язання актуальної проблеми, яка полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій, щодо удосконалення публічного управління соціально-економічними процесами.

Результати проведених досліджень уможливають отримання таких висновків:

1. Систематизовано значення публічного управління в соціально-економічних процесах держави. Визначено, що публічне управління соціально-економічними макросистемами в умовах інституціонального середовища, що змінюється, повинно мати на меті зниження негативного впливу змін інституціонального середовища і забезпечення збалансованості, для чого потрібна взаємодія двох чинників: по-перше, системи прямого адміністративного управління функціонуванням і розвитком соціально-економічної макросистеми; по - друге, системи ринкового регулювання функціонування і розвитку соціально-економічної макросистеми. З'єднання двох вищеперелічених чинників в єдину структуру публічного управління і дасть ефект мінімізації негативних процесів, викликаних як ендегенними, так і екзогенними чинниками. Основне ж завдання застосування подібного механізму

полягає не лише в згладжуванні впливу кризових явищ на функціонування і розвиток соціально-економічної макросистеми, але і в їхньому попередженні.

2. Визначено вплив глобальних інституціональних змін на процеси формування публічного управління соціально-економічних макросистем. Окреслено, що основу публічного управління соціально-економічними макросистемами складає концептуальний підхід до його організації. Ключова роль організації процесу управління полягає в досягненні цілей і рішенні завдань об'єкту управління з найменшими ресурсними витратами. Якщо цілі мають точні і чіткі кількісні і якісні параметри, зорієнтовані на збалансоване функціонування і розвиток, то ефективність управління соціально-економічними макросистемами більшою мірою залежатиме від зовнішніх чинників. В умовах економічної глобалізації, відсутності стабільності зовнішнього середовища особливу значущість набуває необхідність розробки і застосування таких механізмів політики управління соціально-економічними макросистемами, які дали б можливість на основі зіставлення екзогенних і ендогенних чинників визначення стратегії функціонування і розвитку окремих соціально-економічних макросистем. Публічне управління соціально-економічними макросистемами обумовлює необхідність проведення моніторингу змін інституціонального середовища макросистеми з метою здійснення оперативних заходів по нівеляції або повній ліквідації загроз функціонуванню і розвитку соціально-економічних макросистем і акцентування зусиль на їх потенціалі.

3. Оцінено інституціональні умови збалансованого публічного управління соціально-економічними макросистемами. Констатовано, що ключовим чинником, який впливає на розвиток соціально-економічних систем, є рівень збалансованості їх функціонування. Збалансоване функціонування соціально-економічної макросистеми багато в чому залежить від рівня ефективності господарюючих суб'єктів, який, у свою чергу, визначається їх економічною самостійністю (самозабезпеченністю, самофінансуванням, самоокупованістю і тому подібне). Крім того, необхідно результативно використати інструменти публічного управління макросистемами (як ринкові, так і директивні). Знаходження основних параметрів, що характеризують розвиток соціально-економічних систем, у збалансованому стані досягається, передусім, за рахунок погодженого динамізму їх структурних елементів, що мають оптимальне співвідношення. У сучасних умовах потрібний новий підхід до проблеми забезпечення збалансованого функціонування і розвитку соціально-економічних систем, який обумовлює вироблення прогресивних форм і методів взаємодії господарюючих суб'єктів між собою, а також з органами публічного управління у рамках соціально-економічної макросистеми.

4. Проаналізовано методичні особливості управління збалансованістю функціонування механізмів соціально-економічних макросистем. Обґрунтовано, що існує специфіка управління соціально-економічними макросистемами в умовах їх трансформацій і інституціонального середовища, що змінюється. Управління здійснюється за рахунок узгодження висунених цілей з інтересами

суб'єктів господарської діяльності; узгодження інтересів взаємодіючих сторін у рамках соціально-економічної макросистеми досягається шляхом відбору конкретних методів управління, що відповідають існуючим особливостям. При цьому важливим завданням виступає пошук напрямів вдосконалення системи публічного управління. Для вирішення завдань ефективного управління соціально-економічними макросистемами важливо мати інформацію про структуру цієї макросистеми, динаміку її розвитку, а також мати можливість прогнозувати тенденції її трансформації. Це дозволить скласти повніше уявлення про потенціал соціально-економічних макросистем і його складових, міру їх використання в той або інший проміжок часу. Проведення моніторингу для вироблення грамотної політики публічного управління соціально-економічними макросистемами і виявленні напрямів розвитку системи публічного управління.

5. Окреслено напрями підвищення ефективності механізму публічного управління соціально-економічними процесами. Націленість економічних систем на збалансований розвиток і інноваційність вимагають формування системи науково обгрунтованого управління ними. Розвиток соціально-економічної макросистеми може здійснюватися тільки за умови налагодженої взаємодії усередині неї, тобто у рамках чітко побудованої структури взаємодії органів державної і муніципальної влади і суб'єктів господарської діяльності на макрорегіональному рівні. Для цього система управління має бути досить гнучкою, щоб швидко реагувати на зміну складу учасників, що впливають на ухвалення рішень з конкретних проектів і забезпечувати їх узгодження з внутрішньорегіональними стейкхолдерами і стратегічними документами, а також досить «прозорою», щоб притягати широку зацікавлену громадськість.

Систему публічного управління макрорегіонами доцільно будувати за принципом формування тимчасових робочих груп, що складаються з представників відповідних органів влади, інших стейкхолдерів і існуючих до тих пір, поки реалізується конкретний «надрегіональний» проект.

6. Обгрунтовано організаційний механізм публічного управління соціально-економічними системами. Становлення і розвиток в Україні ефективного організаційного механізму публічного управління соціально-економічними макросистемами доцільно здійснювати виходячи з аналізу їхньої специфіки, що дозволить вибрати інструменти управління, які відповідають потенціалу кожної соціально-економічної системи, її особливостям і управлінським здібностям органів влади і інститутів, ними створених. Соціально-економічні макросистеми схильні до впливу глобальних процесів перетворення державних інститутів і їх реформування на системному рівні, що може призводити до нестійкості як їх окремих підсистем, так і усієї макросистеми в цілому. В умовах нестабільності зовнішнього середовища узгодженість і системність державної регулюючої дії стають засадничими чинниками стійкого розвитку соціально-економічних макросистем.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Гончарський І. Л. Державного регулювання соціально-економічних процесів в українському суспільстві. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління*. 2023. Вип. 2(19)2023. 2023. С. 477-484 URL: <http://vdu-nuczu.net/ua/11-ukr/storinkaavtora/470-goncharskij-i-l-derzhavnogo-regulyuvannya-sotsialno-ekonomichnikh-protsesiv-v-ukrajinskomu-suspilstvi>
2. Honcharskyi I. Development of the mechanism of public management of social and economic processes of society. *Public administration and state security aspects*. Vol.1/2023. 2023. p. 216-224 URL: <http://passa.nuczu.edu.ua/en/9-eng/author-page/210-goncharskyi-i-development-of-the-mechanism-of-public-management-of-social-and-economic-processes-of-society>
3. Гончарський І. Л. Підходи до формування системи публічного управління у сфері соціально-економічного розвитку держави та регіонів. Інвестиції: практика та досвід. №6, 2025. С. 232-236. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5957>
4. Гончарський І. Л. Стратегування як інструмент публічного управління у сфері соціально-економічного розвитку України та її регіонів. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 3. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/5970/6033>
5. Гончарський І. Л. Механізм трансформації публічного управління соціально-економічними системами. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління*. 2025. Вип. 1(22)2025. URL: <http://vdu-nuczu.net/ua/arhivukr>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Гончарський І. Публічне управління соціально-економічними макросистемами. Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 20 лютого 2025 року / за заг. ред. С. М. Домбровської. Черкаси: НУЦЗ України, 2025. С. 21-22.
7. Гончарський І. Ефективність механізму публічного управління соціально-економічних процесами. Публічне управління у сфері цивільного захисту: освіта, наука, практика : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Черкаси, 2025 р. / за заг. ред. С. М. Домбровської. Харків: НУЦЗУ, 2025.
8. Гончарський І. Забезпечення соціально-економічної безпеки держави. Збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції «Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи». (м. Хмельницький, 7 лютого 2025 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. С.116-118.
9. Гончарський І. Механізми функціонування соціально-економічних систем. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток компетентності в публічному секторі: європейські стандарти та перспективи». Івано-Франківськ. 2025.

АНОТАЦІЯ

Гончарський І.Л. Публічне управління соціально-економічними процесами – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – Національний університет цивільного захисту України. – Черкаси, 2025.

В дисертації: систематизовано теоретичні засади та обґрунтовано науково-прикладні рекомендації щодо удосконалення публічного управління соціально-економічними процесами. Для досягнення визначеної мети було вирішено наступні завдання, а саме: систематизовано значення публічного управління в соціально-економічних процесах держави, та визначено вплив глобальних інституціональних змін на процеси формування публічного управління соціально-економічних макросистем. В процесі роботи оцінено інституціональні умови збалансованого публічного управління соціально-економічними макросистемами та проаналізовано методичні особливості управління збалансованістю окреслити функціонування механізмів соціально-економічних макросистем. Нами окреслено напрями підвищення ефективності механізму публічного управління соціально-економічними процесами і обґрунтовано організаційний механізм публічного управління соціально-економічними системами.

Об'єктом дослідження є публічне управління в державі, а предметом дослідження виступає публічне управління соціально-економічними процесами.

Наукова новизна одержаних результатів у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій з удосконалення публічного управління соціально-економічними процесами. Автором вперше було обґрунтовано комплекс заходів з вдосконалення системи публічного управління, що полягає в розробці заходів попередження і згладжування впливу змін національних макроекономічних параметрів на процеси інноваційного розвитку соціально-економічних макросистем; заходів стабілізації і структурного реформування економіки в цілях забезпечення виконання соціальних зобов'язань держави перед населенням; заходів підвищення і розвитку промислового потенціалу, збільшення людського капіталу на базі накопичення нових знань, формування інноваційно-технологічного заділу для нових розробок і виробництв, збереження екосистем і примноження природних ресурсів для майбутніх поколінь; заходів залучення фінансування за рахунок державних джерел, ресурсів фінансових інститутів, а також альтернативних інвестиційних джерел; заходів з усунення бюрократичних і скороченню адміністративних бар'єрів.

Таким чином, у дослідженні запропоновано розв'язання актуальної проблеми, що полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій, щодо удосконалення публічного управління соціально-економічними процесами. Результати проведених досліджень уможливають отримання обґрунтованих висновків.

Ключові слова: публічне управління соціально-економічних макросистем, публічне управління та адміністрування, механізми соціально-економічних макросистем, механізми публічного управління, організаційний механізм публічного управління.

Honcharskyi Ivan. Public Management of Social and Economic Processes – Qualifying scientific work as a manuscript.

The dissertation on competition of a scientific degree of the PhD in Public Administration in the specialty 25.00.02 - Mechanisms of Public Administration. – National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy, 2025.

The dissertation systematizes theoretical principles and substantiates scientific and applied recommendations for improving public management of social and economic processes. To achieve the specified goal, the following tasks were solved, namely: the importance of public management in the of social and economic processes of the state was systematized, and the impact of global institutional changes on the processes of forming public management of social and economic macrosystems was determined. In the process of work, the institutional conditions for balanced public management of social and economic macrosystems were assessed and the methodological features of balanced management were analyzed to outline the functioning of the mechanisms of social and economic macrosystems. We have outlined directions for increasing the efficiency of the mechanism of public management of social and economic processes and substantiated the organizational mechanism of public management of social and economic systems.

The object of research is public management in the state, and the subject of research is public management of social and economic processes.

The methodological basis of the dissertation was formed by the following general scientific and special methods of cognition:

- sampling, analysis and generalization - when considering foreign and domestic experience of public management of social and economic processes in the context of modern challenges;

- abstraction and deductive method – to determine methodological approaches to the characterization of modern challenges and criteria of social and economic processes in the state, as well as their components;

- structural modeling method – to substantiate the methodology for building mechanisms for public management of social and economic processes in Ukraine;

- systemic approach – to characterize the state of scientific development of public management in the social and economic spheres of the state and identify promising areas of its development in Ukraine;

- vector analysis – to determine priorities for increasing the effectiveness of state policy in ensuring the social and economic spheres of Ukraine;

- statistical analysis – to assess the retrospective dynamics of changes in social and economic indicators in Ukraine;

- economic and mathematical modeling – for forecasting the future state of state support for social and economic processes in Ukraine and predicting strategic vectors

of social and economic development.

The scientific novelty of the results obtained in solving the scientific task of developing theoretical foundations and substantiating scientific and applied recommendations for improving public management of social and economic processes. The author first substantiated a set of measures to improve the public administration system, which consists in developing measures to prevent and smooth the impact of changes in national macroeconomic parameters on the processes of innovative development of social and economic macrosystems; measures to stabilize and structurally reform the economy in order to ensure the fulfillment of the state's social obligations to the population; measures to increase and develop industrial potential, increase human capital based on the accumulation of new knowledge, form an innovative and technological reserve for new developments and production, preserve ecosystems and increase natural resources for future generations; measures to attract financing from state sources, resources of financial institutions, as well as alternative investment sources; measures to eliminate bureaucratic and reduce administrative barriers.

Thus, the study proposes a solution to the current problem, which consists in substantiating theoretical foundations and developing practical recommendations for improving public management of social and economic processes. The results of the research conducted make it possible to draw well-founded conclusions.

Keywords: public management of social and economic macrosystems, public management and administration, mechanisms of social and economic macrosystems, mechanisms of public management, organizational mechanism of public management.

Відповідальна за випуск Грановська Вікторія Григорівна

Підписано до друку 26.05.2025 р.
Формат 60х84 1/16. Обл.-вид. арк. 0,9.
Гарнітура Таймс. Тираж 100 прим.

Віддруковано з оригінал-макета в друкарні ФОП Леонов Д.С.
61023, м. Харків, вул. Весніна, 12, тел. (057) 717-28-80.